

OERBROER

Karen Curé

Oerbroer

'Morgen moeten we achter de bizon!' Bodur kijkt de kring rond. Drie mannen en vijf vrouwen staren hem aan, hun wangen gloeien van het vuur.

'We hebben vlees nodig,' vervolgt Bodur, 'veel vlees.' Niemand spreekt hem tegen. Yenthe denkt aan Ypara. Zal ze hem ooit nog terugzien? Al die dagen heeft ze hem gezocht. Elke steen, elk blad heeft ze opgetild op de plaats waar hij zo plotseling verdwenen was. Zij niet alleen, de hele groep heeft naar hem gezocht.

Yenthe kan haar ogen niet openhouden van de slaap. Haar maag gromt. Ze kauwt op een beentje van een wilde haas. Mutti deelt de kommen kruidenthee rond. Yenthe bestudeert de behaarde gezichten van de mannen. Moe en vuil zien ze eruit. Ze lijken bijna opgelucht nu ze niet verder naar Ypara moeten zoeken. In Moeders naam, waar kan hij gebleven zijn? Mirte, die naast haar zit, gooit een bundel dennentakken op het vuur. De vlammen laaien hoog op, de weerschijn danst op de rotswand. Yenthe houdt haar handpalmen ter bescherming op haar wangen.

De warmte maakt haar duizelig, haar oogleden worden zwaar. De huiden drukken zwaar op haar schouders en rug, maar ze heeft ze nodig. De lentenachten kunnen fris zijn. Samen met de vrouwen verdwijnt ze in de grot. Ze kruipen dicht bij elkaar op de harige dierenvellen. Twee kleine muizen vluchten weg van de slaapplaats. Yenthe merkt het amper.

Dauwdruppels bezetten de grasvlakte. Yenthe is al een tijdje wakker. Haar rug voelt stijf. Ze ruikt muntsoep. Mutti zet een kom voor haar neer. Dankbaar knikt Yenthe de vrouw toe. Mirte en Cara worden nu ook wakker. Ze wrijven hun ogen uit en trekken hun knieën tegen hun borst. Zwijgend slurpen ze van de kom. Honi strompelt binnen. Haar lange haren zitten in de war en haar halssnoer met blinkende steentjes hangt scheef. Yenthe schept soep voor haar uit. Honi drinkt het met een teug uit. Ze likt haar lippen. De lege kom gooit ze op de grond en vertrekt. De vrouwen staren haar na. Yenthe haalt haar schouders op.

Bodur roept de mannen en vrouwen rond zich. 'Vandaag gaan we achter de bizon. De mannen gaan mee met mij, de vrouwen wachten op de richel.'

Niemand spreekt Bodur tegen. De mannen rapen hun zware speren van de grond en volgen zwijgend hun leider. De vrouwen vertrekken naar de ravijn. Mirte en Cara fluisteren. Yenthe kan hun woorden opvangen, ze hebben het over Bodur.

'Hij is niet eens de oudste,' vindt Cara.

'Nee, maar misschien wel de sterkste,' antwoordt Mirte.

'Wat zou het? Ik denk dat Davon veel meer macht heeft. Heb je zijn spieren al eens gezien?' Cara draait haar hoofd om. 'Wat vind jij Yenthe?'

Yenthe zucht. 'Ik kan Ypara niet uit mijn hoofd zetten.'

'Ypara was een oude zeur.' Honi had de hele weg nog niets gezegd. Yenthe kijkt het meisje met de lange benen en dunne taille aan. 'Ypara kende de dieren en de planten. Zijn bijdrage aan de groep was levensbelangrijk.'

'Moest het van hem afhangen,' vervolgt Honi roodaan-gelopen, 'dan zouden we de komende dagen, weken en maanden enkel op klein wild leven. Ik lust wel eens iets anders dan magere hazenbeentjes.'

'Ypara was niet tegen de bizonjacht, hij vond alleen maar dat het tijdstip niet goed gekozen was.' Yenthe voelde dat haar gezicht even rood was geworden als dat van Honi.

'Meisjes,' Mutti stelt zich tussen hen beiden in, 'spaar jullie krachten, we gaan ze straks heel erg nodig hebben.'

Yenthe bijt op haar lip. Honi haalt haar schouders op. Zwijgend vervolgen ze hun weg tot ze aan de bovenkant van de ravijn komen. Verderop ligt een stapel rotsblokken. Cara kijkt ernaar. 'Laten we die op de rand leggen,' stelt ze voor. Yenthe knikt. Samen met Mirte schuift ze de rotsblokken naar de rand van de ravijn. Honi steekt haar handen in de lucht. 'Bodur heeft hier niets over gezegd, hij heeft...'

'Vlieg op met Bodur.' Mirte kijkt Honi uitdagend aan. Honi steekt haar kin in de lucht en wendt zich af.

'Zeg, komen jullie nog?' Cara zeult met een blok. Mirte en Yenthe volgen haar voorbeeld. Al gauw ligt er een rij stenen op de richel. Nu volgt het wachten.

De zon staat hoog. Yenthe knabbelt op een planten-wortel. Ze babbelt met Mirte om de verveling te verdrijven. Plotseling davert de grond. Vlug kijkt ze in de ravijn. Een groot gevaarte stormt dichterbij. In de verte klinkt het gejoel van de mannen. De bizon komt steeds dichterbij en nadert de rand waar ze op staat. Yenthe spant haar spieren, de speer houdt ze in haar linkerhand, klaar om te werpen. De bizon bevindt zich nu bijna onder haar, gevolgd door de

mannen, Davon voorop, Hypos en Basil achter hem, Bodur helemaal achteraan. Mirte en de andere vrouwen houden zich ook klaar, allemaal met een speer in hun hand.

'Gooien,' schreeuwt Yenthe. De speren zoeven naar beneden. Drie ketsen af, twee dringen in de nek van het dier. De bizon brult van de pijn. In panier draait hij zich om. Oog in oog staat hij nu met Davon.

'Aanvallen,' roept Bodur van achter een boom.

'Dekking zoeken,' schreeuwt Hypos vanachter een rotsblok. Davon aarzelt even, iets te lang want de stier stormt op hem af. Wanhopig gooit Davon zijn speer naar het dier. De bizon staat een ijselijke kreet uit.

Razend van pijn en angst tolt hij half rond zichzelf en maait daarbij Davon op de grond. Dan rent hij in volle vaart naar het uiteinde van de ravijn onder de richel. Yenthe heeft het schouwspel met ingehouden adem gevolgd.

'De stenen,' roept ze. Ze gooit een rotsblok over de rand van de ravijn. De andere vrouwen volgen haar voorbeeld. De bizon zakt door zijn poten en blijft roerloos op de grond liggen.

'Davon.' Hypos huilt bij het lichaam van de struise man op de grond.

'Niet aankomen.' Basil trekt Hypos achteruit. Yenthe klimt de ravijn in. Cara volgt haar en knielt bij Davon neer. Davon kreunt.

'Hij leeft,' zucht ze. Met haar zachte handen onderzoekt ze hem van kop tot teen. Zijn rechterbeen ligt in een onnatuurlijke houding. 'Zwaar gekneusd,' mompelt Cara, 'misschien wel gebroken.'

Bodur treedt nader. 'We dragen hem naar het kamp.'

'Nee,' antwoordt Cara zacht maar beslist. 'We slaan ons kamp hier op. We kunnen Davon zo niet vervoeren. Bovendien,' vervolgt ze met een wrange stem, 'de bizonjacht

zou voor niets geweest zijn als we het dier nu onbeheerd achterlaten.'

Na de woorden van Cara, valt een ongemakkelijke stilte.

Mutti komt dichterbij. 'We zoeken alvast hout voor een kamp en een vuur. Cara zorgt voor Davon.'

Zonder tegenspraak zet iedereen zich aan het werk en tegen het vallen van de avond staat er aan de rand van de ravijn een geïmproviseerde hut. Davon is na een kalmerende thee met een vakkundig gespalkt been, diep in slaap gevallen. De sfeer in de groep is grimmig. Bodur houdt zich gedeinsd.

De volgende ochtend snijden de vrouwen de bizon in stukken. Het vlees wordt gedroogd en de huid gelooid. Davon ziet er beter uit. Hij kan rechtop zitten, maar veel kan hij niet doen. Hij laat zich door Cara vertroetelen.

Na een paar dagen vindt Cara dat Davon sterk genoeg is om de tocht naar de grot aan te vangen. Davon legt de tocht op een draagberrie af. Terug in de grot, zoekt iedereen zijn eigen plekje weer op. Yenthe snuift de geur van de grot op. Eindelijk weer thuis. Ze klopt de huiden van de slaappleaats uit.

Ook Bodur lijkt opnieuw zijn zelfvertrouwen terug te vinden. Opnieuw neemt hij het voortouw in de gesprekken en de plannen.

Terwijl de zomer langzaam het land intrekt, verzamelt Yenthe, net als iedereen, alles wat eetbaar is. Ze wast en herstelt haar kleren en jaagt op klein wild ter afwisseling van het bizonvlees dat stilaan opgeraakt en wegrot. Davon is voldoende opgeknapt om te koken, maar zijn been kan hij nauwelijks bewegen.

Op een avond, wanneer de zon nog niet helemaal onder is, komt Yenthe als eerste terug in de grot. Ze ruikt

kruidenthee. Ze haalt de potten en vult de kommen. Ze kijkt om zich heen. De slaappleats van Davon is leeg.

'Davon?' verbaasd kijkt ze om zich heen. 'Davon!' Mirte en Cara komen op haar geroep af. 'Davon vedwenen?, kan niet.' Mirte roept tot ze hees is.

De anderen van de groep komen aangerend. Met een vragende blik dwingt Bodur Yenthe uitleg te geven. 'Davon is verdwenen,' stamelt ze. Bodurs ogen worden spleetjes. 'Zoeken,' beveelt hij.

Ja, denkt Yenthe bitter, in bevelen is Bodur goed.

De hele avond lang zoekt de groep naar Davon.

'We hadden toch sporen van een wild dier moeten vinden als hij...' Yenthe kijkt vertwijfeld naar Mutti.

Mutti knikt.

'Wie is er het laatst in de buurt van de grot geweest?' Bodur kijkt de kring rond. Yenthe kijkt naar Mirte. Mirte naar Cara. Cara naar Honi. Allemaal waren ze een heel eind weg geweest.

'Ach,' zegt Bodur terwijl hij zijn schouders ophaalt, 'misschien is het beter zo. Hij kon toch niet veel uitvoeren. Hij was meer een last dan...'

Yenthes kom valt kletterend op de grond. Haar wangen gloeien, haar mondhoeken trillen. 'Daar ben jij verantwoordelijk voor met je stomme bizonjacht.'

'Ophouden.' Mutti komt tussenbeide. 'Ophouden, we zijn moe, we hebben honger, we zijn allemaal overstuur.'

Yenthe bedaart maar de spanning blijft hangen. Zwijgend zetten ze zich rond het vuur. Yenthe krijgt nauwelijks een hap door haar keel en ze is niet de enige. Mirte drinkt trillend van haar beker, Cara kauwt lijkbleek op een beentje. Die nacht ligt Yenthe te woelen op haar slaappleats. Pas tegen het ochtendgloren slaapt ze in. Het is de middagzon die haar wekt. Iedereen slaapt nog.

De zomermaanden glijden voorbij. De maaltijden bestaan al een hele tijd uit hazen en vogels, aangevuld met bessen. Yenthe is er best tevreden mee, maar anderen morren. Ze willen echt vlees, herten, bizons, zouden er nog rondlopen?

Sinds de fatale jacht in het begin van de zomer, heeft niemand er nog een gezien en nu komt de winter langzaam maar zeker dichterbij.

Hypos roept vanuit de verte. Hij zwaait met zijn armen.

'Hij heeft weer een paar hazen gevangen.' Mutti kijkt vertederend in de richting van de jongeman.

'Weeral hazen.' Honi trekt een vies gezicht.

Hypos heeft inderdaad een paar hazen over zijn schouder hangen, maar dat is niet de reden van zijn opwinding.

Hijgend komt hij aan de ingang van de grot. Mutti neemt de hazen van hem over en reikt hem een kop thee aan.

Hypos geniet van de warme drank. 'Ik heb een machtige grot gevonden, niet eens zo ver van hier, met een groot overhellend afdak boven de ingang.'

'We hebben het hier toch niet slecht?' Cara's gezicht betreft.

'Ja maar, de grot die ik heb gezien is helemaal het einde. Wacht tot je het zelf ziet. Er is een rivier in de buurt en een bos met bramen aan de oostkant.

'Klinkt goed,' Basil is erbij komen zitten, 'vertel verder jongen.'

'Er zit vis in de rivier. Ik heb het zelf gezien, ze zaten juist onder het wateroppervlak. Veel vis.'

'Vis.' Honi haalt haar neus op. 'Ik hou niet van vis.'

'Wat is er aan de hand?' Bodur komt er ook bijzitten.

'Och,' smaalt Honi, 'een paar onnozelaars willen verhuizen omdat er verderop een rivier is met slijmerige vis in.'

Bodur trekt zijn wenkbrauwen op. Hypos doet de grootste moeite om de anderen te overtuigen. Basil, Mirte en Yenthe zijn voor het idee gewonnen. Yenthe alleen al om Bodur en Honi een hak te zetten. Cara en Mutti hebben niet veel

zin om het onbekende tegemoet te gaan, vooral niet nu de zomer op zijn einde loopt. Bodur ijsbeert de grot rond.

‘We kunnen op zijn minst gaan kijken,’ vindt Yenthe. ‘Ik heb jou niets gevraagd,’ gromt Bodur. Even later zucht hij. ‘Laten we morgen gaan kijken.’

De grot is ronduit fantastisch, een waar paradijs. Hypos had niet overdreven. Na een lange tocht kwamen ze toe. Niemand moest er twee keer over nadenken, zelfs Cara gaf toe dat de nieuwe grot veel comfortabeler was. Mutti had onmiddellijk een nieuwe slaapplaats gevonden.

‘Goed voor mijn oude botten,’ lachte ze.

Basil, Hypos, Mirte en Yenthe wandelen de de weg tussen de oude en de nieuwe grot wel drie keer heen en weer om alles te verhuizen. Bij de laatste terugtocht blijft Hypos plotseling staan. Hij wijst naar een grote eik.

‘Kijk, die boom, zo’n rare tak?’

Yenthe volgt de richting die zijn vinger aanwijst. Naast de stam hangt een zeer dunne tak, zwart van kleur, het lijkt wel vastgegroeid in de groeven. Hypos trekt eraan, maar hij komt niet los. Hij klimt de boom in.

‘Hij zit goed vast, ik krijg hem niet... ach, ik heb hem.’ triomfantelijk houdt hij de buigzame tak in zijn handen, waarvan het bovenstuk nog altijd vasthangt aan de boom.

‘Het is een soort liaan. Hij leidt tot boven in de kruin. Ik krijg hem verder niet los.’

Basil en Hypos sleuren aan het onderste deel.

‘Sterk,’ constateert Basil, ‘goed om pijlen van te maken.’ Met alle macht trekt hij aan de liaan, maar hij krijgt hem niet los. ‘We halen Bodur erbij, zegt hij, ‘die weet er wel raad mee.’

Yenthe is daar lang niet zo zeker van, maar ze houdt haar mond.

Terug in het kamp zien ze het vuur al branden. Een paar hazen hangen aan het spit, maar verder is de kampplaats leeg.

‘Ze zullen bij de rivier zijn.’ Hypos rent al weg. Yenthe, Mirte en Basil volgen. Ze lopen tot aan het struikgewas. Honi, Bodur en Mutti lopen verdwaasd rond alsof ze naar iets op zoek zijn.

‘Slecht nieuws,’ mompelt Bodur, als Basil hem vragend aankijkt. ‘Cara lijkt verdwenen te zijn.’

‘Cara?’ Yenthes hart vliegt in haar keel.

‘De zonnegod is haar komen halen,’ smaalt Honi. Ze kauwt op een plantenwortel.

Yenthe kijkt Honi giftig aan alsof ze haar het liefst met wortel en al onder de grond wil duwen.

‘Je hoeft me niet te geloven,’ zegt Honi, ‘vraag het aan Mutti, zij heeft alles gezien.’

Mutti’s gezicht is lijkwit.

‘Mutti, wat is er gebeurd.’ Mirte slaat een arm om de vrouw en troont haar naar een rotsblok. Bevend gaat ze zitten en begint te vertellen. Haar stem is gesmoord en op haar wangen tekenen zich vuile strepen af.

‘We waren paddenstoelen aan het verzamelen,’ begon Mutti. ‘Ik toonde Cara welke soort eetbaar was. Ze had er zo’n belangstelling voor.’ Mutti zucht even. ‘Toen trok ze verder het bos in, op zoek naar meer. Ik bleef bij de rivier en maakte enkele mierikswortels schoon...’

‘Mutti,’ dringt Mirte zacht aan, ‘wat gebeurde er met Cara?’

‘Cara,’ de blik van Mutti blijft even in het oneindige hangen. ‘Cara,’ zucht ze, ‘ze bleef zo lang weg, ik was haar een beetje vergeten, de zon begon te zakken, ik wou terug naar de grot, echt een fantastische grot die je gevonden hebt, Hypos.’

Hypos bloost even, maar Mirte kucht. De blik van Mutti richt zich weer in de verte. ‘Ik riep haar,’ Mutti’s schouders

zakken, 'ik kon haar nergens vinden. Plots zag ik in de verte een gloed. De zonnegod was neergekomen, maar toen ik dichterbij kwam, steeg hij alweer op en zweefde weg naar de horizon. Het was akelig. Ik beefde op mijn benen. Daar verdween hij, waar de zon de aarde raakt.' Mutti wijst de plek aan in de verte. Yenthe staart ontzet in de richting van haar vinger. Mutti vertelt verder.

'Ik heb sporen van Cara gevonden op de plaats waar de zonnegod was neergedaald.' Opnieuw staart Mutti in de verte. Yenthe rilt. Mirte slaat haar armen om Mutti.

'Hoeveel paddenstoelen hebben jullie gegeten?' vraagt Hypos. Zijn ogen staan helder.

Mirte vliegt uit. 'Hou je grote mond, vlegel, wat denk je wel?'

'Laat hem, Mirte.' Mutti haar keel is droog, ze krijgt er nog amper geluid uit. 'Ik begrijp hem wel, het is moeilijk te geloven als je het niet zelf hebt gezien.'

Iedereen is stil geworden. Yenthe is verzonken in haar eigen gedachten. Het verlies van Cara valt haar heel zwaar.

Pas verschillende weken na Cara's verdwijning, herinnert Hypos zich de bijzonder liaan. De groep is in de buurt van de bewuste boom, op zoek naar groot wild. De herfst is al volop in het bladerdak getreden. Rode, gele en bruine kleuren omhelzen de takken.

'Daar, de boom met de zwarte liaan.' Hypos herkent de dikke stam en de hoge kruin. Yenthe herinnert het zich nu ook. Terwijl ze het kort uitlegt aan de rest van de groep, zoeken Hypos en Basil naar de liaan.

'Niet te vinden,' mompelt Basil. Hij wrijft in zijn baard.

'En toch is het de boom,' houdt Hypos vol. Basil knikt. Bodur krabt op zijn rug. Een lach speelt rond de mond van Honi. Bodur kucht. 'Genoeg,' broemt hij, 'laten we verder trekken, we verspelen tijd.'

Ze trekken verder. Hypos kijkt nog even om. 'En toch was het die boom...'

Diep in het dal staat een kleine kudde herten. De mannen sluipen er naar toe. Ze hebben wind tegen, ze kunnen niet dichterbij komen. Basil heeft een boog. Van ver mikt hij en schiet. De pijl valt in de struiken. De dieren schrikken op en verdwijnen in het bos.

‘Verdomme,’ zucht Basil.

‘Beter mikken,’ gromt Bodur.

‘De pijl is te zwaar, ik krijg hem niet ver genoeg.’

Hypos springt recht. Hij wijst in de richting van een verre heuvel. ‘Daar staat weer zo’n boom, misschien hangt daar ook zo’n zwarte liaan, om lichtere pijlen van te maken. Hypos wacht niet op de toestemming van Bodur. Hij springt recht en rent naar de heuvel.

Yenthe wil hem achterna lopen, maar Bodur houdt haar tegen. ‘Nee,’ commandeert hij, we moeten nog hazen vangen, we hebben vlees nodig.’

‘Maar we kunnen hem toch niet alleen laten? Wat als de zonnegod hem ook komt halen?’

‘Dat is het probleem van Hypos,’ brult Bodur, ‘hij denkt alleen aan zichzelf en niet aan het belang van de groep.’

En jij denkt alleen maar aan vlees, denkt Yenthe, maar ze zegt het niet luidop.

‘s Avonds laat eten ze zwijgend een hazenbout bij het kampvuur. Hypos is niet teruggekeerd.

Het wordt steeds kouder. Yenthe en Mirte slapen ‘s nachts dicht bij Mutti om haar warm te houden. Mutti heeft een hardnekkige hoest en een tintelende pijn in haar schouder.

‘Was Cara nu maar bij ons,’ fluistert Mirte zachtjes. ‘Die zou wel raad weten met Mutti.’

‘Cara is bij de zon...’ fluistert Mutti. Een glimlach verschijnt op haar lippen. ‘Daar zal het lekker warm zijn, misschien wil ik er ook wel heen...’

‘Mutti, neen, blijf bij ons!’ Verschrikt houdt Yenthe haar een kom sterke thee voor. ‘Hier drink,’ smeekt ze.

Mutti glimlacht haar toe. 'Ik wil niet dat je treurt als de zonnegod mij komt halen, Yenthe. Bedenk dat ik dan beter af zal zijn dan jullie. Ik maak liever de winterkou niet mee.'

'Maar wij dan...' stamelt Yenthe.

'Jullie kunnen best op jezelf letten,' Mutti streelt Yenthe over haar gezicht.

'Zijn jullie klaar?' Honi staat stevig gekleed voor hen.

'Ik blijf hier, bij Mutti.' Yenthe schuift dichterbij de rillende vrouw. 'Ze is niet al te goed.'

'Dat zal Bodur niet goed vinden.'

'Kan me niet schelen.'

'Yenthe, let op je woorden, Bodur kan je uit de groep zetten.'

'Dan zal hij minder te eten hebben.' Yenthe weet dat ze een van de beste jagers van de groep is en nu Hypos er ook al niet meer is, zijn zij en Basil nog een van de weinigen die er in slagen een dagelijkse portie vlees of vis te vangen.

Bodur komt dichterbij. 'Zijn we klaar?' Zijn gezicht verraadt ongeduld.

'Toe, Yenthe,' smeekt Mutti, 'vertrek, je bent meer nodig bij de jacht dan bij hier. Ik heb mijn amulet om me te beschermen, kijk maar.' Mutti toont een rond lichtgevend dun schijfje met zwartgeblakerde vezeldraden langs beide kanten. Het ziet er heel bijzonder uit.

'Dat moet een sterk amulet zijn,' denkt Yenthe. Ze geeft Mutti een stevige knuffel en gaat met de groep mee op zoek naar het karige vlees dat in de koude nog rondspringt.

Als ze 's avonds terugkeren, is de grot leeg. Op de plaats waar Mutti sliep, vindt Yenthe de amulet.

De dagen worden steeds korter. Het groepje brengt nu de meeste tijd door in de grot. Mirte houdt zich vooral bezig met het beschilderen van de muren. Op de slaappleeds die ze nu nog enkel moet Yenthe deelt, schittert een

geverfde rode zon. De zon is prachtig, vindt Yenthe, maar het boezemt haar ook angst in. Ze mist Mutti heel erg. Tijdens de lange nachten praat ze erover met Mirte. 'Geloof jij in de zonnegod?'

Mirte denkt na. 'Ik denk van wel. Mutti heeft hem gezien. Zij zou dat niet vertellen als het niet waar was. Wat geloof jij?' vraagt ze.

Yenthe zucht diep. 'Ik geloof in de Moeder... de Aarde... zij geeft en neemt...'

Mirte gaat rechtop zitten. 'Waar haal jij dat geloof?' vraagt ze zacht.

'Ik weet het niet, het is een gevoel dat er altijd geweest is... ik geloof dat de Moeder Anika heet.'

'Anika?' Mirte's geroep klinkt door de grot. 'Waarom Anika?' fluistert ze nu. 'Wie heeft je dat verteld?'

'Ik weet het niet,' fluistert Yenthe terug, 'die naam zit in mijn hoofd.'

'We hebben al vijf dagen geen vlees meer gegeten.' Bodur kijkt de anderen aan. Yenthe kijkt met hem mee. Iedereen ziet er moe, vuil en mager uit.

'Vandaag moeten we zeker buit binnen halen. Yenthe, ik reken op jou, er is nu geen oude zieke vrouw meer dat je als excuus voor je luiheid kan aanwenden.'

'Hoe gemeen.' Yenthe stikt in haar woorden. Ze wil het uitschreeuwen, maar haar keel klappt dicht.

'Hadden we die bizon van de zomer nog maar.' Basil gooit de woorden in Bodurs gezicht. Bodur knijpt zijn zware wenkbrauwen samen. Yenthe werpt een dankbare blik in de richting van Basil.

Zwijgend gaan de jagers op pad. Yenthe vangt drie vissen. Mirte verzamelt wortels, Basil kan een haasje strikken. Met hun karige buit keren ze uitgeput terug. Onderweg vinden ze Honi, radeloos.

‘Hij zag iets groots bewegen,’ snikt ze. ‘Een bizon of een hert, hij ging erachter aan. Ik moest in het bos blijven wachten. Hij is nog altijd niet terug.’ Honi valt op haar knieën in het ijskoude gras.

Basil trekt Honi weer recht. ‘Hij komt wel terug,’ sust hij.

‘En de anderen dan?’ Honi huilt. ‘Die zijn toch ook niet teruggekeerd?’

Niemand weet wat zeggen. Yenthe gluuert over haar schouder, net alsof ze de aanwezigheid van iets voelt. Ze omklemt de amulet van Mutti.

‘Toch niet erg slim van Bodur om het noodlot uit te dagen,’ denkt ze luidop, ‘de honger moet hem onvoorzichtig gemaakt hebben.’

Honi slaat haar handen voor haar gezicht. Mirte neemt haar bij de arm en lijdt haar naar de grot. ‘Wat jij nodig hebt is een kom warme thee,’ sust ze.

Het groepje vertrekt. Ieder in eigen gedachten verzonken.

De vissen worden geroosterd en de haas hangt aan het spit. Mirte maakt kalmerende thee. Honi drinkt en eet de helft van de hele vangst.

‘Ik heb zo’n eetlust,’ verontschuldigt zij zich.

Basil en Mirte knikken en moedigen haar aan. Yenthe kijkt de andere kant op en zwijgt. Ze verbijst haar honger.

De dagen na de verdwijning van Bodur blijft Honi wezenloos voor zich uitstaren. Ze klaagt over duizeligheid en vermoeidheid. Volgens Mirte kan ze zich niet over het verlies van Bodur heenzetten.

Yenthe haalt haar schouders op. ‘Ze is te moe om mee op jacht te gaan, we moeten haar ondersteunen en troosten...ze doet nauwelijks iets, maar zodra het eten klaar is, is ze niet te houden.

Mirte protesteert. ‘Het is goed dat ze eet, dan wordt ze snel weer beter.’

‘Ja, en wij worden mager en zwak. Mirte, kijk naar jezelf, je bent vel over been. Bekijk Honi, ze is de enige die erin slaagt om in deze barre wintertijd nog te verzwaren.

Er ligt een dun laagje sneeuw rond de grot. Yenthe staat vroeg op en wandelt naar de rivier. Zou er nog vis zijn? Beneden aan de oever slaat haar hart over. Hertensporen... verschillende door elkaar. Ze kunnen niet ver zijn. Achter de struiken vangt Yenthe een glimp op van de prachtige dieren. Ademloos kijkt ze toe. De redding, denkt ze. Haar maag knort ter bevestiging. Behoedzaam sluipt ze weg. Higgend komt ze bij de grot.

Even later staat iedereen klaar voor de jacht. Zelfs Honi beslist mee te gaan. Raak. Yenthe huilt. Mirte vliegt Basil om zijn nek. ‘Vlees, we hebben vlees.’

Plotseling draait Yenthe zich om. ‘Waar is Honi?’ De twee anderen vergeten even de buit en kijken om zich heen. De voetsporen in de sneeuw leidt hen naar een bocht in de rivier. Yenthe volgt het spoor tot het bosje waarachter Honi zich schuil had gehouden. Op die plaats lijkt de sneeuw plat getrappeld. Verderop merkt ze sleepsporen die in de rivier verdwijnen. Yenthe huivert.

Mirte heft haar handen in de lucht. ‘Honi is weg, iets heeft haar de rivier ingesleurd. Zonnegod? Riviergod???’

‘Laten we bij elkaar blijven,’ smeekt Yenthe. ‘Er ligt iets op de loer. Het zal ons allemaal een voor een pakken.’

Angstig keert het drietal terug naar de herten. Ze werken naarstig door en voor de avond valt ligt het vlees versneden in de grot. Die avond eten ze voor het eerst in lange tijd een degelijke maaltijd, maar geen van hen geniet ervan. Na het eten kruipen ze alledrie dicht tegen elkaar en vallen in slaap. Af en toe schrikt Yenthe wakker van een nare droom.

Dagenlang komen ze nauwelijks buiten en als ze buiten komen, blijven ze met hun drieën dicht bij elkaar. Af en toe horen ze geritsel. Nu en dan klinkt er een zware donderslag. Elk veemd geluid doet Yenthe rechtspringen. Ze leeft met de angst in haar buik, dag en nacht. Ook Mirte en Basil kijken voortdurend over hun schouders. Gelukkig hebben ze voldoende vlees en zijn ze niet verplicht een grote jacht te organiseren. Af en toe wordt hun maaltijd aangevuld met een vis die Yenthe handig weet te vangen of met knollen en wortels die Mirte steeds weer weet op te graven. Basil trekt zich steeds meer terug in de grot. Het wordt kouder en grimmiger. Mirte besteedt veel tijd aan de grotschilderingen. Naast de zon heeft ze nu alle personen geschilderd die verdwenen zijn.

‘Misschien dat zo een deel van hun geest bij ons blijft?’

Yenthe knikt.

Basil staart met lege ogen in het vuur.

‘Misschien als we het volhouden tot de winter gedaan is? oppert Yenthe.

Basil kreunt. Hij kruipt onder de vachten en valt in slaap. De volgende ochtend is de slaappleats van Basil leeg.

Bevend van angst leven de meisjes van dag op dag. Ze verliezen mekaar niet meer uit het oog. Stilletjes aan worden de dagen weer langer. De sneeuw verdwijnt in grote plassen. Hier en daar komt een bloempje tevoorschijn.

Mirte en Yenthe durven weer buiten te komen. De prille lentezon doet hen lachen.

‘We hebben het gehaald, meid.’ Yenthe knijpt van puur geluk in Mirte’s arm.

‘Denk je?’ vraagt Mirte.

‘Ik ben er zeker van,’ antwoordt Yenthe. ‘Het vreselijke ding heeft zich al een hele tijd niet meer laten zien.’

Mirte kijkt Yenthe onzeker aan. ‘Misschien is het ding

niet zo vreselijk en leidt het ons naar een beter leven waar de anderen reeds zijn.' Mirte's ogen glanzen. 'Ik zou eerlijk gezegd niet nog eens een winter willen meemaken. Zelfs niet een zomer.'

Yenthe kijkt Mirte onderzoekend aan. Zo heeft zij er nog nooit over nagedacht. Zij leeft nu, vandaag. Morgen is ver weg en wat gisteren was, is voorbij. Misschien heeft Mirte wel gelijk? Misschien is het leven ergens anders, waar de anderen nu zijn, beter?

De zon weerkaatst in de rivier. Yenthe buigt zich voorover om een vis te pakken. Een schaduw valt over haar. Ze draait zich vliegensvlug om. Wat ze ziet doet haar gillen van angst. Een groot glimmend ding met draaiende armen en een open muil staat in de verte op een heuveltop. Mirte loopt erop af.

'Kom Yenthe,' wenkt ze, 'dit is het begin van het nieuwe leven.'

Yenthe verstart. Ze rent weg, zo hard als kan.

Urenlang loopt ze verdwaasd in de vallei. Ze vindt een hol en kruipt erin. Verstopt voor de wereld. De hele nacht blijft ze daar verkleumd zitten. De volgende ochtend drijft de honger haar weer naar buiten. Langs het struikgewas sluipt ze naar de grot. Alles ligt nog op zijn plaats. Haastig scheurt ze met haar tanden stukjes vlees van een been. Ze eet als een opgejaagd dier. Ze warmt water op en voegt er kruiden aan toe. Ze kalmeert. Ze wankelt naar haar slaapplek. Op de muur van de grot ziet ze de kampgenoten die er ooit waren. Voor elke vinger van haar hand één. Mirte heeft kans gezien hun beelden er ook bij te schilderen. Ze wist dat hun tijd ging komen. Eerst Mirte, dan zichzelf, als laatste overgeblevene. Yenthe omklemt de amulet van Mutti en valt in slaap.

Een paar dagen later wandelt Yenthe naar de rivier. Op de plaats waar Mirte wegliep naar het ding, zet ze zich neer

en wacht af. Wanneer de zon bijna ondergaat, merkt ze het gevaarte op. Zonder enig geluid daalt het neer. Yenthe staat recht. In trance stapt ze op het ding af. Ze laat zich opslokken. De muil valt dicht en zweeft met Yenthe in haar buik over de toppen van de bomen.

ANIKA'S KNIPSELDAGBOEK

Oerbroer gesignaleerd in Australië

“Wie wordt Oerbroer?” Die vraag houdt nagenoeg heel Vlaanderen sinds maart in de ban. Een jaar lang worden tien onbekenden door camera’s gevolgd in hun poging te overleven zoals onze prehistorische voorouders in het Stenen Tijdperk.

Nooit kende een Vlaams programma zo’n wereldwijde belangstelling. Intussen is de formule ook verkocht aan Duitsland, Zweden, Spanje, Nieuw Zeeland en Australië en zijn er wereldwijd nog opties genomen.

— EEN PERVERS SPELVOOR — RAMPTOERISTEN

“Een sociaal ecologisch experiment? Laat me niet lachen, Oerbroer is puur plat amusement ten koste van mensen en natuur.” Lara Zanens, professor in de sociale psychologie aan de KULeuven, is niet mals voor de bedenkers van het concept. Wat voor de wetenschap nooit getolereerd zou worden, mag blijkbaar wel als het om amusement gaat, ook al kunnen de vele manipulaties de deelnemers volgens de professor ernstig in de problemen brengen.

Dat het geen sociaal ecologisch experiment is, blijkt volgens professor Lara Zanens vrij

duidelijk als je ziet aan welke manipulaties de kandidaten zich moesten onderwerpen alvorens aan het programma te kunnen deelnemen. Memorische manipulaties, of kortweg “MM”, zijn de laatste tijd wel meer het onderwerp van menig debat. ‘Als wij als wetenschappers, het geheugen van

Memorische
manipulaties, of
kortweg “MM”

mensen selectief zouden wissen om hun gedrag in bepaalde situaties te bestuderen, dan zou iedereen moord en brand schreeuwen. Wat zullen de gevolgen zijn voor de deelnemers als ze straks hun volledige geheugen terugkrijgen? Zullen ze zich nog kunnen aanpassen aan het moderne leven of zullen ze door hun handelingen onomkeerbare situaties uitlokken?”

HELSE OVERLEVINGSSTRIJD IN HET PALEOLITHICUM

Moderne mensen kennen de gevaren van de natuur niet. Dat overkwam ook Davon Boontjes (42 jaar), sportleraar uit Geel. Hij was één van de tien deelnemers uit de survivalsoap, dat sedert maart dit jaar gedurende 365 dagen wordt uitgezonden. Hun voornaamste opdracht bestaat erin te overleven in de speciaal daarvoor ontworpen Paleosfeer.

Davon toen hij bij een bizonjacht een dubbele beenbreuk opliep. Voor zijn eigen veiligheid werd hij de afvaller van de maand. Davon verkeert ondertussen in een uitstekende gezondheid. Ook zijn geheugen heeft hij volledig terug. Toch zal zijn been een zwakke plek blijven voor hem. ‘Dat zal me voortdurend aan de mooie tijd herinneren,’ althans volgens

Het leven van onze
historische voorouders,
alles behalve paradijselijk is.

Vijf mannen en vijf vrouwen werden geselecteerd voor dit overlevingsavontuur. Stuk voor stuk mensen voor wie het leven in de oertijd een uitdaging is. Al hebben ze snel aan de lijve ondervonden dat het leven van onze historische voorouders, alles behalve paradijselijk is. Buiten de wondermooie natuur, is er immers de eenzijdige voeding, het ongedierte, de ruzies, de uitputting en het weinige comfort. Dat zo'n leven in het Stenen Tijdperk niet zonder gevaar is, werd duidelijk voor

Davon Boontjes. Wie hij tipt voor de finale van Oerbroer? ‘Basil, hij dringt zich niet op, blijft kalm en kan goed jagen.’

HEDENDAAGSE

BLUNDERS

LEIDEN TOT OEROUDE RELIGIE

‘Er wordt wat afgeblunderd in de Paleosfeer,’ vertrouwde Michiel De Bakker, cashistoricus ons toe. ‘Niet alleen wordt er te omzichtig omgesprongen met het laten

door het productiehuis officieel omgedoopt tot Zonnegod,” vertelt Michiel. “De zwarte lianen van Hypos moesten verwijderd worden na het trekken en sleuren van de

Alles wat aan de
moderne tijd deed herinneren,
moest verwijderd worden.

verdwijnen van de afgefallen kandidaten, ook slordigheden van de cameraploeg leidt tot inconsequenties in de Stenentijdperk-soap.

Michiel De Bakker gaf raad en uitleg bij de schepping van de Paleosfeer.

Alles wat aan de moderne tijd deed herinneren, moest verwijderd worden. Toch waren bepaalde confrontaties niet te vermijden. ‘De geluidloze helikopter die werd ingezet om onmerkbaar de afgefallen kandidaten op te halen, werd ondertussen

nietsvermoedende kandidaten. Gelukkig hebben ze hun scherpe stenen niet gebruikt, ze hadden geëlektrocuteerd kunnen worden als ze de kabels hadden doorsneden.

De camera’s zijn gelukkig onbeschadigd gebleven. Maar de mooiste blunders volgens de historicus waren de euro’s die Honi op het terrein had gevonden en vakkundig in haar halssnoer had verwerkt en het verloren geraakte horloge van een van de cameramannen die Mutti en later Yenthe als amulet koesterden.

HOERBROER?

Waar liggen de grenzen voor de makers van Oerbroer? Kan Honi het ongestoord aanleggen met Bodur, in het moderne leven getrouwd en vader van twee kinderen, maar in de oertijd zich niet bewust van dit detail? Is dit grensverleggende televisie? “We wisten natuurlijk op voorhand wie Honi was en dat ze een vrouw van het leven was, maar dat ze zo sterk op het seksuele zou

aansturen, wisten we hoegenaamd niet,” verzekert Miel Melkers, eindredacteur van de populaire serie. Hoe het nu verder moet met Honi die hoogzwanger is, blijft de vraag. Kunnen zulke programma’s getolereerd worden? De deelnemers kunnen onmogelijk op voorhand beseffen hoe ingrijpend hun belevenissen in de Paleosfeer op hun verdere leven zullen zijn.

Yenthe is **Oerzus**

De finale van het veelbesproken programma Oerbroer is voorbij. De winnares bleek echter niet een “Oerbroer” maar een “Oerzus” te zijn.

Na de verdwijning van Basil, de meest getipte winnaar van Oerbroer, streden enkel nog twee vrouwen om de begeerde titel. Alleen, door de memorische manipulatie waren ze zich daar niet van bewust. Wat voor de kijkers een spannender

heeft zij als enige het tot op het einde volgehouden. Dat het uiteindelijk een vrouw is die met de prijzenpot gaat lopen is niet zo uitzonderlijk. Vrouwen blijken in bedreigde levenssituaties vaker mentaal sterker te zijn dan mannen. Wat Yenthe met

Yenthe was onmisbaar voor het levensonderhoud van de groep

aflevering was, was voor de deelnemers een levensechte strijd op leven en dood, op volhouden of bezwijken. Na de verdwijningen van hun metgezellen, had Mirte troost gevonden in kunstzinnige activiteiten. De beschilderde grot staat trouwens vanaf volgende week tentoon voor het grote publiek.

Yenthe, de avontuurlijke computerspecialiste uit Borgloon, werd gisteravond unaniem verkozen tot “Oerbroer”. “Ze heeft de titel zeker niet gestolen,” concludeerde Bavo Janssens in zijn speech bij de prijsuitreiking. “Yenthe was onmisbaar voor het levensonderhoud van de groep, ze was zeer sociaal voelend en bovendien

het prijzengeld van plan is, weet de computeranalyse nog niet.

“Misschien een reis naar een exotische bestemming met alles erop en eraan. En Mirte mag uiteraard mee,” glunderde ze gisteren bij de prijsuitreiking. De twee vrouwen zijn door het gezamenlijke avontuur onafscheidelijk geworden.

“De helft van het bedrag is alvast voor mijn moeder, Anika,” besluit het meisje. “Zij heeft er altijd alleen voor gestaan en dank zij haar goede zorgen, ben ik geworden wie ik nu ben. Het is ook haar verdienste dat ik het volgehouden heb tot het einde.”